VICENTE FEOLA

FIECARE ANTRENAMENT TREBUIE SĂ ÎNCEAPĂ DE LA MINGE

In calitate de antrenor al echipei braziliene de fotbal am avut întotdeauna două avantaje hotărîtoare față de colegii mei de la cluburi. În primul rînd mi-am putut permite să acord mult mai mult timp pentru pregătirea echipei, explicînd în liniște jucătorilor problemele de tactică ; iar în al doilea rînd m-am putut deplasa la meciurile viitorilor adversari, pentru a observa, în voie, pe fiecare jucător. Acest lucru îi este inaccesibil unui antrenor de club, deoarece meciurile de campionat ale echipelor se desfășoară de cele mai multe ori în același timp. Din aceste motive, consider că este aproape mai ușor să te pregătești pentru un campionat mondial decît să suporți tracasările zilnice într-un club.

TACTICA — ÎN FUNCȚIE DE JUCĂTORI

Înainte de a te putea decide pentru o anumită tactică, **trebuie să cunoști perfect toți jucătorii din echipă.** Odată tactica de bază stabilită, se fac unele modificări, în funcție de calitățile sau punctele slabe ale unora dintre adversari, pe care jucătorii în cauză le sesizează repede. Jucătorul brazilian se deosebește destul de mult de colegii săi din alte țări. La noi, antrenorul trebuie să se ocupe cu multă prudență de fiecare jucător în parte, tratîndu-l întocmai după caracterul și temperamentul său, dacă vrea să-i scoată în evidență toate calitățile și să formeze o echipă echilibrată.

Există jucători talentați, care primesc cu ușurință sfaturile rezonabile și se comportă în mod corespunzător ; însă majoritatea se comportă după instinct, fără a ține seama de sfaturi. Unuia ziarist, sau unui spectator îi este greu să deosebească cele două tipuri de jucători, mai cu seamă dacă aceștia sînt buni în joc. Ziariștii protestează de multe ori vehement dacă un jucător este înlăturat din reprezentativa națională. Însă, pentru un om din afara taberei de pregătire, este — practic — imposibil de a stabili dacă un jucător este receptiv la însușirea unor planuri tactice sau dacă el poate juca doar într-un singur mod.

Astfel, este posibil, de exemplu, ca un atacant renumit să marcheze într-un meci întîrzări două goluri pentru Brazilia, dar cu toate acestea el să nu mai fie selecționat pentru meciul următor. Spectatorii nu pot ști că acest jucător a avut de fapt cu totul altă sarcină de care nu s-a achitat, în ciuda celor două goluri.

La noi, de pildă, i se cere adesea extremului dreapta ca la atacul echipei adverse să se deplaseze odată cu adversarii, înapoi, să se ocupe de extrema stîngă, iar apoi — evident — să revină în atac. Deci, teoretic, tactica noastră nu ar putea fi numită 4—2—4. Dar se întîmplă, firește, ca extrema dreaptă de care dispunem să nu se poată deprinde cu acest gen de joc. El preferă, poate, să alerge după o pasă și să prelia mingea în cel mai rapid tempo : el este poate în stare să dribleze șapte adversari și să marcheze un gol admirabil. Însă, dacă antrenorul are nevoie pe postul de extremă de un jucător care să ajute ocazional și în centrul terenului atunci doar viteza este inutilă, omul trebuie înlăturat din echipă !

ATACUL ȘI PROBLEMELE LUI

Este clar că un atac format din cinci mari tehnicieni nu va marca prea multe goluri ; dar și o înaintare cu cinci mari jucători, excelenți în apărare nu va fi prea eficientă, ea nu va ajunge nici să creeze ocazii de gol.

Echilibrul just dintre ambele tipuri de jucători este marea problemă în fotbal. Dacă cineva are înaintași talentați (cum au fost la noi în Brazilia **Garrincha, Pele, Didi** și **Vava** în 1958), atunci i se poate întîmpla ca să renunțe la un jucător de pe postul de extremă stîngă bun, deoarece acesta prin felul său de joc îi seamănă prea mult lui **Garrincha**. Pe acest post este atunci important nu un tehnician, individualist, ci unul care să poată sprijini în mod corespunzător celelalte vedete. Se poate întîmpla ca chiar **Garrincha** să trebuiască să fie scos pentru a da mai multă stabilitate în echipă !

De altfel, **Pele** și **Garrincha** reprezintă jucători care în timpul meciului au colaborat mult mai eficient decît la antrenament. Succesele lor au izvorît din inspirația lor instantanee și este cu totul lipsit de sens de a exersa în antrenamente acțiunile imprevizibile. La jucătorii cu mai puțin talent, este din contră, foarte util de a discuta de fiecare dată toate situațiile — teoretic și a le încerca practic. Unii învață foarte mult pe această cale, iar alții nu recepționează nimic și pierd foarte repede interesul.

Înainte ca **un antrenor** să dea indicații unui jucător de a prelua un alt post, **este bine să se asigure foarte precis dacă acesta este — în general — un jucător elastic.** Aceasta durează opt zile. Se fac întîi unele încercări în meciuri mai puțin importante. În acest timp antrenorul va observa că unii din sportivii săi pot oricînd să preia alte posturi fără ca unele din calitățile lor să sufere, în timp ce alții nu sînt în stare s-o facă.

Abia după studierea profundă a unei astfel de echipe se pot face recomandări cu privire la trăsăturile de bază ale tacticii. Aici mi se pare importantă o idee fundamentală: **o echipă de talie mondială trebuie să fie oricînd în stare de a desfășura jocul după concepția sa.**

În timpul fiecărui meci, mai ales în minutele importante de la început, **trebuie luptat**

DIN EXPERIENȚA SPECIALIȘTILOR STRĂINI

pentru preluarea conducerii pe teren. Încă la începutul meciului se vede dacă acesta va fi decis de fineți tehnice sau de un joc dur, de dribling-uri elegante sau de pase lungi. **Această problemă va fi dezlegată de echipa care va avea prima controlul asupra mingii.**

Pe scurt: **mingea este lucrul cel mai important.** Trebuie să căutăm s-o păstrăm și din această cauză **să imprimăm jocului un curs care este avantajos pentru echipa noastră.** Aceasta este ideea de bază a oricărei tactici.

SISTEME... SISTEME...

Brazilienii nu joacă nicidecum sistemul 4—2—4 — atît de rigid cum susțin mereu criticii. La campionatul mondial din 1958, de exemplu, ne-am temut foarte mult că adversarii noștri vor retrage în apărare mai mulți jucători pentru ca printr-o superioritate numerică să stînjenească pe ambii noștri jucători centrali (halfii) în construirea atacurilor. Din această cauză am hotărît să introducem două schimbări importante în sistemul de joc. Extrema stîngă **Zagalo** a primit sarcina ca, la nevoie, să vină în sprijinul jucătorilor din centrul terenului, reluîndu-și locul în atac abia atunci cînd echipa noastră va trece la contraofensivă. În afară de aceasta, apărătorii **Nilton Santos** și **De Sorti** (iar mai tîrziu **Djalma Santos**) au primit indicații ca în timpul atacurilor noastre să treacă, de asemenea, în centru, pentru a fi gata să-i sprijine pe înaintași.

Din 4—2—4 al nostru a rezultat deci 4—3—3 sau 2—4—4 după împrejurări, dacă eram în apărare sau atac. În funcție de situație noi ne putem apăra cu șapte jucători sau ataca cu opt. Acest sistem a fost atît de bun încît în cadrul campionatului mondial, în meciul cu Austria, fundașul **Nilton Santos** a marcat un gol, iar în finala cu Suedia extrema stîngă **Zagalo** a împiedicat un gol „sigur" respingînd cu capul mingea trimisă spre poarta lui **Gilmar**...

Firește, toate aceste schimbări au fost experimentate cu grijă în meciurile amicale sau mai puțin importante. Eu m-am convins foarte bine că fiecare jucător care a fost nevoit să-și schimbe felul de joc și-a înțeles într-adevăr noul rol, putînd să-l joace cu succes.

În general, un antrenor bun poate face ceva pentru un jucător pînă la vîrsta de 20 de ani. Mai tîrziu însă, este greu dacă nu chiar fără șanse, în afară de mici excepții. Există totuși, cîteva detalii care pot fi îmbunătățite prin exerciții permanente. De altfel, unii jucători ajung brusc la adevărata maturitate abia la 25 sau 26 ani. Aceasta poate fi pur și simplu o încununare a experienței lor ; surprinzător, le merge totul mult mai ușor, fără un efort prea mare. În orice caz, este adevărat că **fotbaliștii tineri profită foarte mult jucînd în compania unor coechipieri mai vîrstnici. Ei învață, odată din teorie și apoi pentru că îi copiază pe cei mai vîrstnici.** Nu este întîmplător că unii antrenori pleacă de la ideea găsirii unei „combinații" juste de talente tinere și jucători de experiență. La cel mai înalt nivel, al reprezentativei naționale, „bătrînii" sînt de-a dreptul de neînlocuit.

PENTRU JOCUL SIMPLU

Comparînd fotbalul din Europa cu cel din America de Sud, pot spune că **europenii joacă mai echilibrat, că sînt mai demni de încredere** (te poți bizui mai bine pe ei) **și în orice caz mai prudenți.** Sud-americanii sînt mai rapizi, au mai multe calități înnăscute, sînt mai mobili și printr-o improvizație abilă pot da oricînd o întorsătură meciului.

După părerea mea, **jocul trebuie să rămînă totdeauna cît se poate de simplu.** Cu cît se driblează mai puțin excentric, cu atît este mai bine. Uneori nu există nici o altă posibilitate de a întrece în viclenie pe adversar. Totuși înaintașul trebuie lămurit că șansa sa este redusă dacă începe să dribleze.

Pentru a diminua aceste pericole, **în Brazilia punem — pe diferite căi — accentul pe antrenamentul colectiv.** Una din metodele noastre este jocul „numai de două ori", în care fiecare jucător are voie să atingă mingea doar de două ori. Jucătorii trebuie să fie foarte atenți pentru a nu atinge mingea pentru a treia oară înainte ca alt jucător s-o fi atins o dată. Dacă aceasta se întîmplă totuși, atunci se acordă imediat o lovitură liberă împotriva propriei echipe. Această amenințare duce la pase mult mai rapide ; nici un jucător nu mai vrea să dribleze, fiecare aleargă bucuros, liber. Un alt mod de antrenament (portughezii și brazilienii îl numesc „tabellas") constă în pasa reciprocă. Doi jucători aleargă schimbînd mereu mingea pînă la zona de penalti și încheie acest atac cu un șut la poartă. Aceasta se petrece la început fără adversar. Mai tîrziu este postat un apărător, pentru a pune pe atacanți în dificultate, iar la urmă sînt introduși doi jucători ca adversari — aproximativ ca într-un meci „veritabil".

Jocul de modă veche, avînd ca „adversar" un perete, continuă să fie una din cele mai bune metode pentru îmbunătățirea tehnicii de control a mingii. Ceva asemănător se practică și la tenis. Progresează prin acest mijloc în special jucătorii care au un picior „slab". Orice îndemînare poate fi exersată primind mingea ricoșată, fie cu ristul interior fie cu cel exterior.

Și stopul se poate antrena: mingea se ridică ușor către perete, astfel că se revine de la o înălțime mai mare și poate fi stopată. Astfel se poate exersa fiecare element tehnic — de sute de ori în zeci de minute.

În orice caz, ANTRENAMENTUL, INDIFERENT DE FORMA SA, TREBUIE SĂ PORNEASCĂ DE LA MINGE. Aceasta este valabil în special pentru portari, care sînt din păcate deseori neglijați de antrenorii de club, iar în realitate ei au mai multă nevoie decît toți ceilalți, de exerciții.

Traducere de L. CATANA după revista „Kicker"-R.F.G.

TURNEUL U.E.F.A. 1968

ROMÂNIA PARTICIPĂ DIRECT LA FAZA FINALĂ

Aproape în toate țările europene au început pregătiri ale loturilor reprezentative de juniori în vederea ediției a XXII-a a Turneului U.E.F.A. Se știe că **viitoarea întrecere a juniorilor va fi organizată în R. D. Germană, între 17 și 27 mai 1969,** sediul comisiei de organizare fiind la Leipzig.

Comisia de resort din cadrul U.E.F.A. se va întruni la 19 și 20 septembrie la Leipzig, **unde va efectua și tragerea la sorți a jocurilor preliminare** (la turneul final vor lua parte numai 16 echipe reprezentative). Inscrierile la Turneu trebuie să parvină la U.E.F.A. pînă la 31 iulie **(FEDERAȚIA NOASTRĂ S-A INSCRIS).**

În legătură cu preliminariile, secretarul general U.E.F.A., **Hans Bangerter,** spune într-un comentariu asupra ediției Turneului 1968 din Franța : **„Iugoslavia, R. D. G., Ungaria, Bulgaria, Italia, Belgia, R.F.G.** și **Anglia s-au calificat, în ediția trecută, prin meciuri eliminatorii cu Austria, Polonia, ROMÂNIA, Turcia, Malta, Luxemburg, Spania și Irlanda... ACESTE OPT ECHIPE ELIMINATE VOR PUTEA PARTICIPA LA TURNEUL DE ANUL VIITOR FĂRĂ SĂ DISPUTE MECIURI DE CALIFICARE".** Ceea ce înseamnă că echipa noastră va juca direct în turneul final.

PE SCURT

● La turneul „Città di Buenos Aires", **organizat în primele zile ale lui august de clubul** Boca Juniors, **vor participa — în afară echipei gazdă —** Santos, Benfica, River Plata și Vasas Budapesta. **Această ultimă echipă înlocuiește pe Napoli. Conducătorii lui Boca Juniors au cerut clubului napolitan ca, indiferent că acesta nu ia parte la turneu, să-i permită totuși lui Sivori să joace la Boca.**

● După cinci ani (Monaco în 1963), o echipă franceză reușește „dublul" cîștigării cupei și campionatului : St. Etienne, **viitorul adversar al lotului nostru reprezentativ, la 14 august.**

● Conducerea echipei argentiniene de fotbal „Huracan" **l-a premiat pe jucătorul Sivori cu o medalie de aur pentru gestul făcut recent de acesta. Invitat să ia parte la un program de televiziune în scop de binefacere, Sivori și-a plătit singur drumul din Italia pînă în America de Sud, donînd societății organizatoare prețul biletului de avion pus la dispoziția sa.**

● B.B.C. a făcut recent un film pentru televiziune despre viața fraților Bobby și Jackie Charlton. **Numeroase societăți străine au achiziționat filmul.**

● Federația iugoslavă a confirmat că în 1970 Congresul F.I.F.A. se va disputa la Dubrovnik. **Data urmează a fi fixată ulterior.**

● Federația peruviană l-a angajat pe brazilianul Didi **ca selecționer al echipei Perului în vederea C.M. Peru face parte din grupă cu Argentina și Bolivia. Didi a început lucrul cu un număr de 22 de jucători.**

● Internazionale Milano care l-a cedat lui A. S. Roma pe sud-americanul Benitez, **are acum dreptul să angajeze în locul său un alt jucător străin.** „Negru-azurii" **duc tratative cu chilianul** Toro **de la Modena. (După cum se știe, în Italia, este permisă utilizarea a maximum 3 jucători străini).**

CAMPIONUL... CAMPIONILOR

Probabil, dragi cititori, că gîndul v-a dus — cum ar fi normal — la „Cupa campionilor europeni", care reunește anual toate echipele prime din țările continentului nostru. Dar nu despre asta este vorba, ci de cu totul altceva. Titlul de mai sus se referă la un clasament, cu valoare strict statistică, **alcătuit după punctajul realizat de cîștigătoarele titlului național în 25 de țări europene,** în campionatele respective pe anul 1967—68. El se prezintă astfel:

1.	Celtic Glasgow	(Scoția)	34	30	3	1	106—24	63
2.	Ajax Amsterdam	(Olanda)	34	27	4	3	96—19	58
3.	Manchester City	(Anglia)	42	26	6	10	86—43	58
4.	St. Etienne	(Franța)	38	24	9	5	78—30	57
5.	Dinamo Kiev	(U.R.S.S.)	36	21	12	3	51—11	54
6.	Ferencvaros Budapesta	(Ungaria)	30	24	4	2	85—24	52
7.	A.E.K. Atena	(Grecia)	34	22	6	6	68—24	50
8.	Fenerbahce Istanbul	(Turcia)	32	19	11	2	38—12	49
9.	F. C. Nürnberg	(R.F.G.)	34	19	9	6	71—37	47
10.	Anderlecht Bruxelles	(Belgia)	30	20	6	4	67—24	46
11.	A. C. Milan	(Italia)	30	18	10	2	53—24	46
12.	Levski Sofia	(Bulgaria)	30	18	9	3	61—29	45
13.	Rapid Viena	(Austria)	26	21	2	3	75—24	44
14.	St. roșie Belgrad	(Iugoslavia)	30	16	11	3	64—30	43
15.	F. C. Zürich	(Elveția)	28	18	6	4	67—27	42
16.	Real Madrid	(Spania)	30	16	10	4	55—26	42
17.	Benfica Lisabona	(Portugalia)	26	18	5	3	75—19	41
18.	Carl Zeiss Iena	(R.D.G.)	26	17	5	4	51—19	39
19.	Ruch Chorzow	(Polonia)	26	14	10	2	56—26	38
20.	Spartak Trnava	(Cehoslovacia)	26	15	5	6	57—26	35
21.	**Steaua București**	**(România)**	**26**	**14**	**7**	**5**	**45—26**	**35**
22.	Waterford	(N. Irlanda)	22	16	2	4	59—18	34
23.	FF Malmö	(Suedia)	22	14	5	3	53—21	33
24.	Akademisk Copenhaga	(Danemarca)	22	14	3	5	42—28	31
25.	Rosenborg Trondheim	(Norvegia)	18	8	9	1	40—24	25

JOCK STEIN, managerul faimosului Celtic, în fața trofeului pe care l-a pierdut după... patru luni de la cucerire și pe care speră să-l readucă în ediția viitoare în vitrina clubului : „Cupa campionilor europeni"

Așadar, **Celtic** este „campioana campioanelor" pe 1967—68.

Să subliniem faptul că echipa din Glasgow a realizat în sezonul trecut cîteva performanțe demne de reținut: **cel mai mare punctaj, numai un joc pierdut** (!), **doar trei meciuri nule, o eficacitate excepțională** (108 goluri în 34 meciuri) în atac, **fermitate în apărare** (24 goluri primite), **ceea ce înseamnă în medie 3,17 goluri marcate, și, respectiv 0,70 primite...**

Dar, acest clasament nu poate fi prea fidel, dat fiind **numărul diferit de meciuri disputate de fiecare campioană.** O ordine mai exactă poate fi alcătuită raportînd punctajul reușit la maximum posibil de puncte, mai precis **cît la sută a realizat fiecare din totalul maxim** (după numărul de jocuri) al punctelor. Alcătuind clasamentul după acest criteriu, el arată astfel :

1	Celtic Glasgow	92,64%	(2)
2.	Ferencvaros Budapesta	86,66%	(8)
3	Ajax Amsterdam	85,26%	(3)
4.	Rapid Viena	84,61%	(7)
5.	Benfica Lisabona	78,84%	(4)
6.	Waterford	77,27%	(4)
7.	Anderlecht Bruxelles	76,66%	(1)
8.	A. C. Milan	76,66%	(9)
9.	Fenerbahce Istanbul	76,56%	(7)
10.	St. Etienne	75,00%	(11)
	Dinamo Kiev	75,00%	(5)
	Levski Sofia	75,00%	(3)
	F. C. Zürich	75,00%	(2)
15.	Carl Zeiss Iena	74,61%	(5)
16.	A.E.K. Atena	73,52%	(4)
17.	Ruch Chorzow	73,07%	(3)
18.	St. roșie Belgrad	71,66%	(5)
19.	Akademisk Copenhaga	70,45%	(2)
20.	Real Madrid	70,00%	(3)
21.	Rosenborg Trodheim	69,44%	(3)
22.	F. C. Nürnberg	69,11%	(3)
23.	Manchester City	69,04%	(2)
24.	Spartak Trnava	67,30%	(5)
	Steaua București	**67,30%**	**(2)**

(Cifrele din paranteze reprezintă diferența de puncte față de a doua clasată).

Comparînd cele două clasamente rezultă că, exceptînd pe **Celtic,** toate celelalte echipe ocupă alte locuri în clasamentul pe procente, unele chiar poziții codașe. Desigur că nici acest tabel de clasificare nu-i scutit de obiecțiuni. Dar, în orice caz, este mai aproape de realitate decît primul. Mai ales în ceea ce privește campioana noastră, a cărei poziție în ambele clasamente reflectă de fapt situația din fotbalul nostru, potențialul și puterea de concretizare reduse; dacă am raporta locurile echipelor după numărul total de goluri înscrise, poziția echipei noastre nu s-ar schimba în bine; ar ocupa locul 22.